

Dåbskommissoriet er præget af ukritisk tilgang

Tålmodighed er en dyd – eller i hvert fald en nødvendighed – for den, der længes efter at se resultater af det igangværende liturgiarbejde.

I maj 2023 blev der nedsat en dåbskommission. I marts 2025 skal kommissionen ifølge den udmeldte køreplan fremlægge en midtvejsrapport, som sendes ud i en "bred offentlig høring med mulighed for afprøvning af de forskellige forslag."

Sidenhen skal kommissionen skrive betænkning med anbefaling af, "hvorvidt der skal eller ikke skal indstilles et nyt ritual til autorisation". Betænkningen skal afleveres til ministeren ultimo marts 2027.

Spørgsmålet er nu, om vi så med denne langstrakte proces kan se frem til en fyldestgørende revision af folkekirkens dåbsritual? Det korte svar er nej! Sagen er i al sin enkelthed, at kommissoriet mangler at stille kritiske spørgsmål til det eksisterende dåbsritual.

De to første punkter i kommissoriet handler således bare om om, at kommissionen skal overveje eventuelle behov for alternative eller supplerende tekstlæsninger og bønner "særligt til brug i forbindelse med dåb af unge og voksne, men også til dåb af børn".

I kommissoriets tredje punkt hedder det, at "kommissionen skal overveje eventuelle behov for – og i givet fald komme med forslag til – mindre sproglige justeringer af den nuværende dåbsbøn og dåbskollekt samt dåbsritualet generelt".

Den citerede formulering giver udtryk for, at det nuværende dåbsritual indholdsmæssigt er i orden og højst kan trænge til såkaldt "mindre sproglige justeringer". For mig at se nærmer det sig manipulation, at kommissionen anmodes om at overveje justeringer af sproget i det nuværende ritual, uden at kommissionen samtidig anmodes om at overveje, hvorvidt ritualets indhold er helt igennem i orden.

Fjerde punkt i kommissoriet handler om forkortet tilspørgsel om troen versus fuld tilspørgsel.

Teologisk kan det næppe gøre nogen forskel, om der ved barnedåb bruges fuld tilspørgsel eller forkortet tilspørgsel. I begge tilfælde er det den apostolske trosbekendelse, der henvises til.

Hvad derimod angår tilspørgslens rituelle troværdighed, gør det en afgørende forskel, om tilspørgslen er stilet til dåbsbarnet, eller om den er stilet til den voksne, der bærer barnet. Det er den sidste model, man følger i nabolandenes lutherske søsterkirker.

Praksis i folkekirkens søsterkirker burde få kommissionen til at overveje, om folkekirkens model for tilspørgsel ved barnedåb – det være sig fuld tilspørgsel eller afkortet – nødvendigvis er den mest overbevisende. Men søsterkirkernes dåbspraksis er ikke inde i kommissoriets synsfelt.

Utilbøjeligheden til at lade et økumenisk udsyn udfordre folkekirkens særtradition synes jeg er udtryk for en teologisk skråsikkerhed, som ikke lover godt for udkommet af dåbskommissionens arbejde.

Femte punkt handler om et særdeles overskueligt emne, nemlig spørgsmålet, hvorvidt det indledende spørgsmål om hjemmedåb bør ændres eller bortfalde.

Kommissoriets sjette punkt handler til forskel fra forrige om et uoverskueligt konglomerat af problemstillinger. Her er der nærmest ingen grænser for, hvad kommissionen kan kaste sig over af problemstillinger. Men det står ganske uklart, hvad overvejelserne konkret skal føre til.

I et syvende punkt hedder det som opsamling:

"Hvis kommissionens overvejelser i forbindelse med behandling af punkterne 1-6 fører til konkrete forslag, som vil medføre ændringer af det nuværende autoriserede dåbsritual, på et eller flere punkter, skal kommissionen på den baggrund udarbejde forslag til et nyt dåbsritual."

Som allerede nævnt skal kommissionen aflevere sin betænkning ultimo marts 2027. Betænkningen skal givetvis en tur omkring biskopperne inden afleveringen til ministeren.

Hvis det til den tid måtte vise sig, at der ikke fra dåbskommissionens side foreligger ritualforslag, som fortjener kongelig autorisation – det er en mulighed, som allerede er inden for horisonten i det givne kommissorium – så håber jeg i det mindste, at folkekirken ikke skal udsættes for en gentagelse af forløbet i 1991-1992, hvor biskopperne i største hast lavede deres eget forslag til dåbsritual og uden en egentlig høringsproces fik det fremmet til kongelig autorisation.